

SPORT

Overraskende NM-slått på 1500 meter

SIDE 26-27

Narve Gilje Nordås og trener Gjert Ingebrigtsen

NYHETER

Fotoboksar sankte inn 12 millionar

SIDE 6

☆ Årets mediehus ☆

MANDAG

· 4. august 2025 · Uke 32
· 133. årgang · Løssalg 59,-

Stavanger Aftenblad

Disse papirbunkene kan koste staten flere millioner kroner

AKTIVIST: Arne Viste mener staten skylder papirløse flyktninger opp mot 400 millioner kroner. - Myndighetene har vært kjent med feilene siden 2010, og bevisst valgt å holde ofrene i uvitenhet om dem, hevder Viste. Nå gjør han klar over 8000 sider dokumentasjon som skal sendes til Nav.

SIDE 4-5

Pål Christensen

COOP KYLLINGFILET
1000 g. Pr pk. Førpris 175,40

GRANDIOSA

Gjør det billig!

EXTRA

Prisene gjelder i uke 32. Forbehold om trykkfeil og utsolgt

Nyheter

Arne Viste har kostet Skatteetaten 24 millioner kroner – nå krever han at Nav også punger ut

Forus: Aktivisten mener staten skylder papirløse flyktninger opp mot 400 millioner kroner. – Staten har bevisst valgt å holde ofrene i uvitenhet, mener han.

Karl Almedal
karl.almedal@aftenbladet.no

På et moderne innredet møterom i Fomo-bygget på Forus har Arne Viste tømt to tunge kasser med papirer.

8000 sider totalt.

– Vi har brukt flere tusen kroner på blekk, sier Viste og ser utover bordet.

Her har han sakene til alle de første 214 av totalt 277 klienter som har bedt ham om hjelp til å få tilbakebetalt penger som de mener å ha krav på.

Så langt har arbeidet kostet staten 24,36 millioner kroner, ifølge Skatteetaten. Men Viste håper dette tallet skal øke til over en halv milliard kroner.

«Ranet» i 2011

I 2011 skjedde det som ble starten for Vistes engasjement for flyktninger.

Frem til da hadde ureturnerbare asylsøkere kunnet få midlertidig arbeidstillatelse, som ga dem mulighet til å arbeide, betale skatt og spare pensjon i Norge.

Men over natten ble dette ulovlig, etter at politikerne vedtok en lovendring og Skatteetaten endret sin praksis.

– Forvaltningen kriminaliserte hvitt arbeid, til tross for grunnlovens §110 som forbyr dette, konkluderer Viste.

Daværende leder i kommunal- og forvaltningskomiteen, Heikki Holmås (SV), uttalte på sin side i et intervju med NTB i 2011, at «utdelingen av skattekort til asylsøkere uten lovlig opphold har vært et uønsket smutthull».

Ifølge organisasjonen NOAS, bor det mellom 3000 og 5000 ureturnerbare asylsøkere i Norge, men tallet er usikkert.

Seks år etter endringen ble Vis-

te kjent da han anmeldte seg selv for å ha ansatt papirløse flyktninger i vikarselskapet Plog AS. I 2019 ble han dømt til ett års betinget fengsel.

I årene etter rettssaken har Viste, som til daglig er konsulent i oljebransjen, viet fritiden sin til et nytt prosjekt:

Han oppdaget nemlig at asylsøkerne, som hadde midlertidig arbeidstillatelse fram til 2011, hadde betalt inn store summer i trygdeavgift til staten. Mellom 300 og 400 millioner kroner totalt.

Det skulle de aldri ha gjort, men Skatteetaten manglet systemer for å skille mellom de som skulle betale og ikke.

Norgespakkene

270 saker har blitt sendt til Skatteetaten. 226 saker er ferdigbehandlet og hittil har 24,36 millioner, inkludert renter, blitt utbetalt.

– For en person som lever på et minimum for å eksistere på gata i Etiopia, så er et lempningsvedtak på 100-200 tusen kroner pluss renter, ekstremt viktig. Det kan være nok til å kjøpe en bil eller starte en taxivirksomhet og få seg et levebrød.

Når det kommer nye saker, blir de fortløpende sendt videre til Skatteetaten.

– Vi får en eller to henvendelser i uka.

Nå skifter han fokuset over på Nav. Viste forteller at Skatteetaten viser til Nav i vedtakene.

– De har fått tilbake deler av pengene som de har betalt inn, mens andre deler får de ikke tilbake, fordi enkelte innbetalinger gir grunnlag for medlemskap i folketrygden. Det skriver Skatteetaten i vedtakene.

Aftenbladet har lest et av vedtakene der Skatteetaten slår fast at

Fakta.
Derfor kunne ikke papirløse jobbe fra 2011

• **Den nye utlendingsloven** fra 2010 gjorde det vanskeligere å få arbeidstillatelse etter endelig avslag på asylsøknad. Tidligere kunne ureturnerbare i noen tilfeller få midlertidig arbeidstillatelse – dette ble nå svært begrenset.

• **I 2011** endret Skatteetaten sine rutiner slik at personer uten lovlig opphold ikke lenger fikk skattekort – noe som i praksis gjorde det umulig å jobbe lovlig.

• **Kombinasjonen** av endringene førte til at ureturnerbare ble stengt ute fra arbeidsmarkedet, selv om de ikke kunne sendes ut av landet.

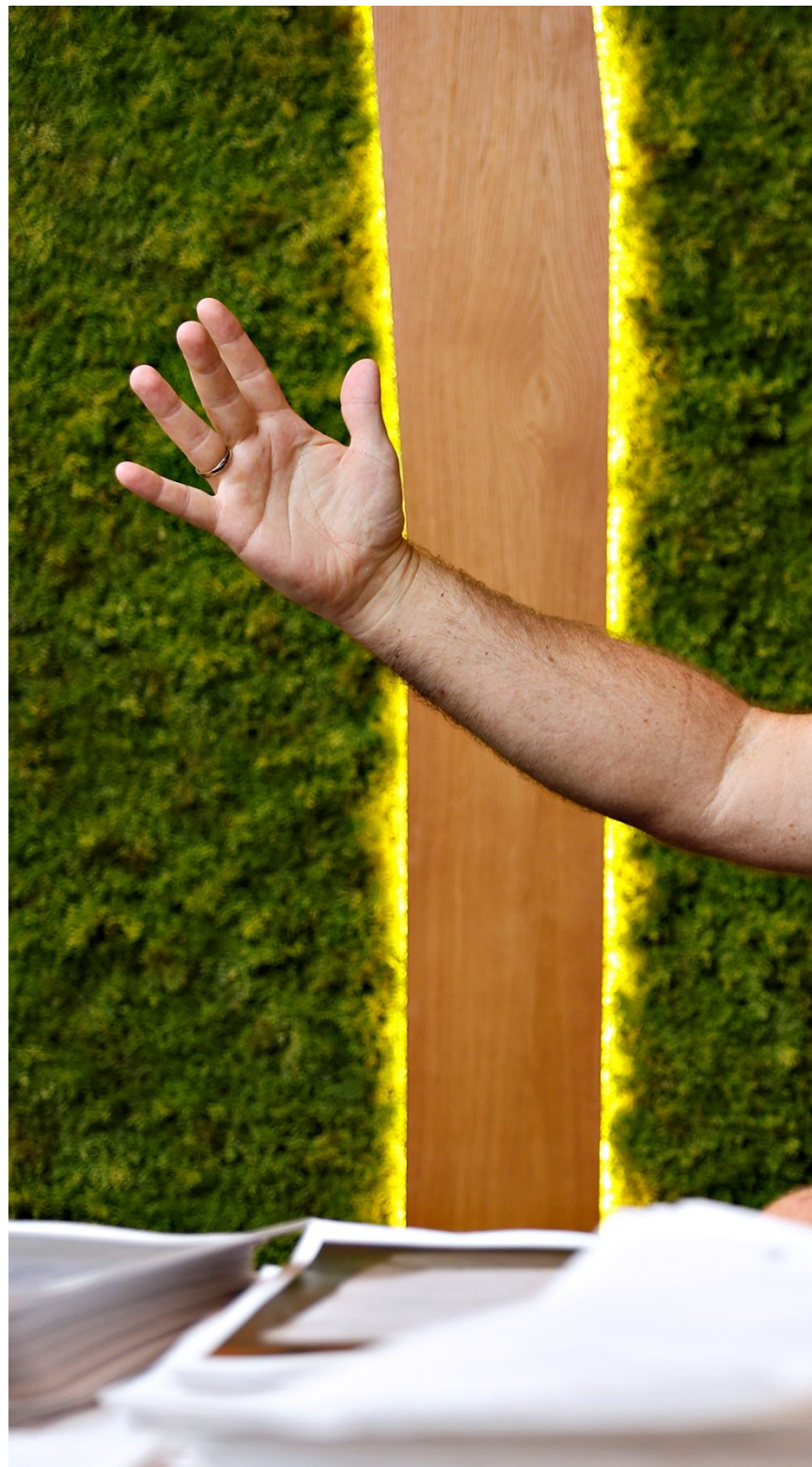
søkeren i deler av søknadsperioden var medlem i folketrygden, og at dette er bekreftet av Nav.

– Kan hjelpe i asylsaker

Medlemskap i folketrygden er viktig av tre grunner:

– For det første kan det utløse retten til pensjon fra Nav. Videre er det en forutsetning for utbetaling av private pensjonsytelser. Det vil også gi en økt «tilknytning til riket». En person som har vært 50 år i Norge og som har all trygda og pensjonen sin i Norge, vil ha lettere for å få gjennomslag i asylsaken sin.

Derfor har Viste nå printet ut alle de 270 sakene og gjort klar

Arne Viste har sendt over 270 krav til Skatteetaten de siste årene.

Foto: Pål Christensen

en stor norgespakke som han skal sende dem i. Han prøvde først å sende dokumentene på en minnepinne, men Nav ville bare godta papir, forteller han.

– De sier at saksgangen vil ta et halvt år, men jeg regner med at det blir mellom et og to år.

Mener staten kunne ryddet opp

Egentlig mener Viste at staten burde sporet opp de 3000 personene som er rammet, og informert dem om rettighetene sine.

Til nå har Viste blitt kontaktet av 10 prosent av dem. De har hørt rykter om at han kan hjelpe.

– Det viser hvor enkelt det ville vært for staten å fikse dette. Hadde staten brukt de tilgjengelige informasjonskanalene så hadde de enkelt kunnet informere nesten alle, mener han.

– *Har ikke disse 3000 et ansvar selv for å holde seg oppdatert på hvilke regler som gjelder når de jobber og betaler skatt i et annet land?*

– Det er delvis sant, men også

staten har en veiledningsplikt, som pålegger offentlig forvaltning å sikre at brukeren og skattyteren har tilstrekkelig kompetanse. Den plikten har aldri blitt ivaretatt. Myndighetene har vært kjent med feilene siden 2010, og bevisst valgt å holde ofrene i uvitenhet om dem.

Skatteetaten har avvist at de har mulighet til å oppsøke de som er rammet i saken.

Vedum sa nei

Allerede i 2023 slo daværende finansminister Trygve Slagsvold Vedum fast at staten ikke skulle drive med oppsøkende virksomhet.

– Personer kan henvende seg til Skatteetaten både på engelsk og andre språk dersom de ikke forstår norsk, for å få veiledning og bistand til å få rettet tidligere skattefastsettinger, skrev Vedum i et skriftlig svar til SV i Stortinget.

Den forklaringen mener Viste at ikke er god nok.

- Hvis du eller jeg får penger på konto som vi ikke eier, så må vi rydde opp selv. Det er straffbart å beholde dem.

- Ikke drivkraften min

Viste nærmer seg ti år med kamp mot staten og for det han kaller rettferdighet for de papirløse.

Han mener at han blir motarbeidet av både Skatteetaten og Nav.

- Kjenner du på en form for skadefryd over å være en stein i skoen for staten og stadig levere nye kostbare krav?

- Ja, jeg tror faktisk at jeg kjenner på det. Jeg er bevisst på at det ikke er drivkraften min, men jeg tror det skinner gjennom. Samti-

dig er det viktig å si at jeg ikke skader noen. Skaden var det myndighetene som sto for i 2011. Å ansvarliggjøre forvaltningen er ikke å skade den.

- Hvis følelsen av skadefryd brukes til noe konstruktivt, som å gjenopprette sannhet, tillit og rettferdighet, så kan jeg leve med det, sier menighetsmannen som er aktiv i IMI-kirken på Tjensvoll.

- Tilbakevist flere ganger

Skatteetaten selv avviser at de har mulighet til å kontakte personene som er rammet av feilen.

- Det er ikke riktig at Skatteetaten har oversikt over hvilke personer som til enhver tid ikke er medlem av folketrygden. Skatte-

etaten har derfor ingen mulighet til å på eget initiativ frita personer fra å betale trygdeavgift, skriver seksjonssjef i Skatteetaten, Lene Marie Ringså, i en e-post.

- Påstanden om at de «enkelt» kan spores opp er gjentatt mange ganger i medieutspill fra Arne Viste, men den er altså feilaktig og er tilbakevist flere ganger tidligere, legger hun til.

- Viste forteller at han kjenner på skadefryd når han sender krav til Skatteetaten. Hva tenker dere om det?

- Skatteetatens oppgave er fastsette riktig skatt og avgift og forvalte det regelverket som er politisk bestemt, skriver Ringså.

under behandling. Når Nav avgjør hvem som har lovlig opphold og/eller arbeidstillatelse i Norge, er det utlendingsmyndighetenes avgjørelse som vi legger til grunn, skriver fungerende avdelingsdirektør i Nav, Julie Røkkum Tvedt, i en e-post.

- Hvilke rettigheter kan et slikt medlemskap utløse?

- Eksempler på ytelser er sykepenger ved sykdom, dagpenger ved arbeidsledighet og opptjening av pensjonsrettigheter.

Tvedt forklarer også at grunnen til at de krever at søknadene leveres på papir, er at søkerne mangler bank-ID, og at de ikke har en digital løsning for innsending av søknader på vegne av andre - slik

Arne Viste gjør for sine 270 klienter.

Vil ikke svare

Aftenbladet har forsøkt å få en kommentar fra finansminister Jens Stoltenberg, som er ansvarlig for Skatteetaten og som var statsminister da lovendringen skjedd i 2011.

Finansdepartementet skriver at Stoltenberg ikke har anledning til å kommentere saken i fellesferien.

Statssekretær Torgeir Micaelsen bekrefter at Vedums linje fortsatt gjelder.

- Skatteetaten har ikke opplysninger om hvem som oppholder seg i landet til enhver tid, og som på den bakgrunn ikke er medlem av folketrygden. Alle som feilaktig har betalt trygdeavgift, kan henvende seg til Skatteetaten for å få korrigert tidligere skattefastsettinger og få tilbakebetalt trygdeavgiften, skriver Micaelsen i en e-post.

Tidligere finansminister, Trygve Slagsvold Vedum (Sp).

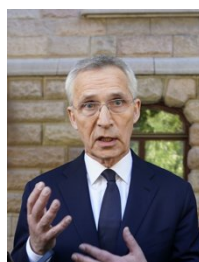
Seksjonssjef i Skatteetaten, Lene Marie Ringså.

Kan få sykepenger og pensjon

Aftenbladet har spurt Nav om de mener disse 3000 ureturnerbare asylsøkerne kvalifiserer til medlemskap i folketrygden.

Det svarer de ikke på.

- Personer som søker om asyl i Norge etter utlendingsloven § 28, har en begrenset trygdedekning så lenge søknaden om asyl er

Finansminister Jens Stoltenberg (Ap).